

R o č n í   p r o g r a m

kontrolních akcí Státního úřadu inspekce práce

na rok 2012

říjen 2011

Úvod

Návrh Ročního programu kontrolních úkolů na rok 2012 byl zpracován v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 písm c) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce. Při jeho sestavování Státní úřad inspekce práce vycházel ze strategie Evropské unie a Národního akčního programu bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci České republiky na léta 2009-2010. Současně jsou v programu zohledněny a promítnuty výsledky analýzy pracovní úrazovosti a podnětů ke kontrole za rok 2010 a uplynulé období roku 2011 a poznatky z kontrolní činnosti v uplynulém období.

Tímto je návrh programu předkládán Státním úřadem inspekce práce reprezentativním zástupcům sociálních partnerů k připomínkám.

Seznam kontrolních úkolů na rok 2012:

- I. Kontroly dodržování pracovněprávních předpisů agenturami práce**
- II. Kontrola dodržování povinností zaměstnavatelů podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**
- III. Mimořádné kontrolní akce zaměřené na oblast nelegální práce a pracovněprávních vztahů**
- IV. Kontrola nelegálního zaměstnávání občanů ČR a cizinců**
- V. Kontrola dodržování pracovněprávních předpisů na základě podnětů směřujících do oblastí pracovněprávní, BOZP a zaměstnanosti**
- VI. Bezpečnost práce ve stavebnictví**
- VII. Bezpečnost práce při provozu kamionové nákladní přepravy**
- VIII. Kontrola systému BOZP a pracovních podmínek v malých a středních podnicích a v dalších vybraných podnicích s počtem zaměstnanců 250 a více**
- IX. Kontrola systému opatření souvisejících s ochranou osob a zaměstnanců před úrazem elektrickým proudem**
- X. Dodržování předpisů při provozu tlakových nádob stabilních s rizikem výbuchu expandující vodní páry**
- XI. Bezpečnost práce při provozu jevištních technologických zařízení a zdvihacích plošin pro osoby s omezenou pohyblivostí v divadlech a ve veřejně přístupných budovách**
- XII. Kontrola plnění úkolů zadavatele stavby a koordinátora BOZP na staveništi**
- XIII. Kontrola zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve školách a školských zařízeních zřízených pro praktické vyučování**
- XIV. Kontrola systému BOZP v zemědělství se zaměřením na živočišnou výrobu**
- XV. Dodržování bezpečnosti práce osobami samostatně výdělečně činnými a zaměstnavateli při práci v lese**
- XVI. Integrovaná inspekce podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií**
- XVII. Program „Bezpečný podnik“**

Zdůvodnění, cíl a zadání kontrolních úkolů

I. Kontroly dodržování pracovněprávních předpisů agenturami práce

Zdůvodnění:

Státní úřad inspekce práce provádí kontroly agentur práce již několik let, přesto jsou u těchto zaměstnavatelů stále zjišťována porušení zákoníku práce vztahující se k agenturnímu zaměstnávání. Souběžně se provádějí i kontroly jejich uživatelů, protože kontrola jednoho subjektu bez druhého neumožní ucelený pohled na agenturní zaměstnávání u kontrolovaných osob. V agenturách práce jsou často zaměstnávání i cizí státní příslušníci, kterým nejsou vytvořeny odpovídající pracovní podmínky. Proto je třeba v souladu s evropskými dohodami zajistit těmto zaměstnancům jejich práva. Po převzetí kontrolních pravomocí vymezených zákonem o zaměstnanosti Státním úřadem inspekce práce dojde v roce 2012 k rozšíření předmětu kontroly o další oblasti. Spojením kontrolních pravomocí inspekce práce a úřadů práce by mělo dojít k větší komplexnosti a racionalizaci prováděných kontrol. Předpokládá se také účast inspektorů BOZP, a to především při kontrolách uživatelů. Těchto kontrol se na dožádání individuálně zúčastní orgány sociálního zabezpečení.

Cíl úkolu:

Hlavní úkol má za cíl prováděním kontrol zvyšovat tlak na zaměstnavatele – agentury práce a jejich uživatele, aby dodržovali pracovněprávní předpisy, zejména ve vztahu k agenturnímu zaměstnávání, a tím dosáhnout zlepšení pracovních podmínek těchto zaměstnanců. Zamezit nerovnému přístupu ke kmenovým zaměstnancům uživatele a k zaměstnancům agentur práce. Zajistit plnění povinností stanovených agenturám práce zákonem o zaměstnanosti.

Zadání úkolu:

Budou prováděny kontroly agentur práce a zároveň souběžně kontroly uživatelů u těch agentur práce, které přidělují zaměstnance k výkonu práce u uživatele. Při výběru subjektů ke kontrole budou inspektoráty práce bude čerpáno z podnětů, informací z médií a informací od jiných orgánů. Budou vybírány agentury, u kterých kontrola v posledních třech letech nebyla provedena, dále agentury, kterým byla uložena opatření k nápravě již zjištěných nedostatků (následné kontroly) a k seznamu agentur zpracovaným MPSV. Při výběru kontrolovaných agentur bude také přihlíženo, k jakému typu zprostředkování práce má podle zákona o zaměstnanosti agentura práce povolení. Podle toho bude upraven předmět kontroly. Kontroly mohou být provedeny i u těch agentur práce, kterým již v době provádění kontroly skončilo povolení, ale je žádoucí kontrolu u nich i následně provést.

II. Kontrola dodržování povinností zaměstnavatelů podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

Zdůvodnění:

Dnem nabytí účinnosti novely zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, budou kontrolní činnost na tomto úseku nově vykonávat místo Úřadu práce České republiky Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce, s výjimkou kontroly průměrného měsíčního výdělku pro účely stanovení výše podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci, kdy je kontrolní oprávnění ponecháno na krajských pobočkách Úřadu práce. Uvedeným opatřením dojde ke sjednocení výkonu kontrolní činnosti na úseku zaměstnanosti, pracovněprávních vztahů a bezpečnosti práce. Kontrolní činnost tak bude možné vykonávat efektivněji při stejném počtu pracovníků a se stejnými náklady. K naplnění cílů tohoto hlavního úkolu budou využity personální kapacity inspektorů zapojených do projektu „Efektivní systém rozvoje zaměstnanosti, výkonu komplexních kontrol a potírání nelegálního zaměstnávání v ČR“, který je spolufinancován z prostředků Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Cíl úkolu:

Cílem úkolu je omezení zneužívání poskytování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, zamezení nemorálním praktikám některých zaměstnavatelů při poskytování tzv. náhradního plnění podílu osob se zdravotním postižením, zefektivnění podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněných pracovních místech a vytvoření podmínek pro širší uplatnění osobních iniciativ uchazečů o zaměstnání při hledání nového uplatnění na trhu práce a snížení administrativního zatížení zaměstnavatelů i uchazečů o zaměstnání. Kontroly by měly přispět k dodržování povinností stanovených zákonem o zaměstnanosti a zákonem o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele.

Zadání úkolu:

Provádění kontrol právnických nebo podnikajících fyzických osoby dle části sedmé zákona o zaměstnanosti.

III. Mimořádné kontrolní akce zaměřené na oblast nelegální práce a pracovněprávních vztahů

Zdůvodnění:

V roce 2011 bylo úspěšně realizováno několik mimořádných kontrolních akcí, zacílených na odhalování a potírání výkonu nelegální práce. Mimořádné kontrolní akce byly pojaty jako speciální úkol v rámci koordinovaných kontrol, prováděných společně všemi kontrolními orgány v gesci MPSV, tj. Státním úřadem inspekce práce, resp. oblastními inspektoráty práce a kontrolními orgány Úřadu práce ČR a České správy sociálního zabezpečení. S ohledem na připravované legislativní změny v kompetenci provádění kontrol se stal od 1. 5. 2011 jejich koordinátorem Státní úřad inspekce práce. Kontroly, zaměřené na oblast zaměstnanosti a nelegální práce, pracovních vztahů a podmínek a na oblast odvodů na sociální a zdravotní pojištění, prováděné dosud jako společné s ÚP ČR a ČSSZ, zůstávají i pro rok 2012 v souladu se záměrem MPSV jednou z priorit v kontrolní činnosti orgánů inspekce práce. Od 1. 1. 2012 přejde kontrolní působnost ve jmenovaných oblastech plně na Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce. Z tohoto důvodu kontroly již nebudou prováděny společně s kontrolory ÚP ČR, ale pouze ve spolupráci s ČSSZ a v rámci inspekce práce i v oblasti BOZP. Mimořádnými kontrolními akcemi v roce 2012 naváže Státní úřad inspekce práce na zkušenosti získané z již realizovaných kontrolních akcí v roce 2011.

Cíl úkolu:

Cílem je mimořádné kontrolní akce zaměřit na ty oblasti podnikání (trhu práce), kde je reálný předpoklad nebo již existující signály výkonu nelegální práce a porušování pracovněprávních předpisů v oblastech, které jsou časté a společensky nepřijatelné, tj. zastřžený výkon závislé práce, vznik, změna a skončení pracovního poměru, odměňování, pracovní doba, zneužívání dávkového systému, porušování předpisů v oblasti sociálního a zdravotního pojištění; zabývat se i zjištěním, zda se kontrolované osoby nadto nedopouštějí porušování předpisů i v oblasti BOZP. Zároveň působit preventivně a dosáhnout zkvalitnění právního vědomí kontrolovaných osob.

Zadání úkolu:

Celkem bude na území ČR provedeno minimálně 6 mimořádných kontrolních akcí. Výběr oblastí podnikání, na které budou jednotlivé kontrolní akce zaměřeny a počty kontrol budou stanoveny po konzultacích s vedením MPSV. Kontroly budou realizovány ve spolupráci s ČSSZ; v indikovaných případech budou předávány Úřadu práce ČR informace za účelem sankčního vyřazení uchazečů o zaměstnání z evidence ÚP ČR.

IV. Kontrola nelegálního zaměstnávání občanů ČR a cizinců

Zdůvodnění:

Česká republika díky nelegální práci ročně přichází na daních, povinných odvodech a výplatě různých typů sociálních dávek až o 5 mld. Kč. Šedá ekonomika rovněž prohlubuje sociální vyloučení skupiny dlouhodobě nezaměstnaných, neboť významnou část nelegálních zaměstnanců tvoří dlouhodobě nezaměstnaní. Dalším negativem, mimo finanční ztráty, je nelegální zaměstnávání cizinců, které s sebou přináší pro ČR také bezpečnostní rizika a rizika zvýšení kriminálních jevů. Legislativní změnou zákona o zaměstnanosti budou převedeny Státnímu úřadu inspekce práce od 1. 1. 2012 mimo jiné i kontrolní kompetence spojené s kontrolou nelegálního zaměstnávání. Na tyto legislativní změny navazuje projekt „Efektivní systém rozvoje zaměstnanosti, výkonu komplexních kontrol a potírání nelegálního zaměstnávání v ČR“, který je spolufinancován z prostředků Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Realizací projektu dojde k systémovému sjednocení kontrolní činnosti, k zvýšení efektivnosti prováděných kontrol a současně projekt předpokládá snížení administrativní zátěže podnikatelských subjektů.

Cíl úkolu:

Tento hlavní úkol má za cíl realizací projektu zavést nové postupy do provádění komplexních kontrol směřující k potírání nelegálního zaměstnávání. Realizovat kontroly zaměstnavatele v krátkém časovém úseku i z pohledu několika kontrolních subjektů, a tím preventivně působit na trhu práce. Poskytováním poradenství v rámci kontroly, informováním zaměstnavatelů i zaměstnanců rozšiřovat jejich právní vědomí v pracovněprávní oblasti. Ve svém důsledku tak napomoci ke snížení daňových úniků a ke vzrůstu počtu pracovních míst na otevřeném trhu respektive omezit vykořisťování zahraničních občanů, zejména ze zemí mimo EU. Zavedením komplexnějších postupů do kontrol nelegální práce docílit jejich vyšší efektivitu, snížení administrativní zátěže zaměstnavatelů a zefektivnění komunikace s institucemi mimo rezort MPSV (např. ŽÚ, FÚ).

Zadání úkolu:

Budou provedeny kontroly zaměstnavatelů, u nichž je podezření na možnost nelegální práce, kdy část těchto kontrol provedou společně s ČSSZ a dalšími orgány. Při výběru konkrétních subjektů pro kontrolu se bude vycházet ze všech dostupných informací (z poradenství, z kontrolní činnosti inspekce práce, z podnětů a informací od jiných institucí). Při provádění kontrol bude navázáno na zkušenosti z provedených koordinovaných kontrol v roce 2011, které byly vykonávány především ve spolupráci s ÚP ČR a ČSSZ. Při realizaci kontrol bude využíván potenciál a zkušenosti inspektorů z řad kontrolorů ÚP ČR, kteří budou od 1. 1. 2012 zaměstnanci Státního úřadu inspekce. V případě zjištění nelegální práce budou o této skutečnosti informovány další kontrolní orgány.

V. Kontrola dodržování pracovněprávních předpisů na základě podnětů směřujících do oblasti pracovněprávní, BOZP a zaměstnanosti

Zdůvodnění:

Počet podnětů, ve kterých občané upozorňují na porušování pracovněprávních předpisů ze strany zaměstnavatelů, má dlouhodobě vzrůstající tendenci. Státní úřad inspekce práce věnuje dlouhodobě mimořádnou pozornost šetření podnětů s cílem zabývat se všemi podněty, které orgány inspekce práce obdrží. Od roku 2005 obdržel Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce téměř 28 000 podnětů ke kontrole. Vzhledem k tomu, že se při provádění kontrol na základě podnětů opakují zjištění závažných porušení právních předpisů, byl zařazen tento hlavní úkol do kontrolních akcí Státního úřadu inspekce práce opakovaně a je jednou z priorit kontrolní činnosti. Je předpoklad, že počet podnětů ke kontrole v roce 2012 dále naroste i s ohledem na skutečnost, že orgány inspekce práce nově převezmou kontrolu podnětů dosud podávaných na Úřad práce ČR. Tento předpoklad souvisí s převzetím kompetencí v kontrolní činnosti z Úřadu práce ČR na Státní úřad inspekce práce na základě novely zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Snahou inspekce práce bude dosáhnout svou kontrolní činností nejrychlejší možné nápravy zjištěného stavu, který byl v rozporu s pracovněprávními předpisy, předpisy v oblasti BOZP a předpisy v oblasti zaměstnanosti.

Cíl úkolu:

Cílem hlavního úkolu je prošetřit všechny přijaté podněty ke kontrole, a tím pozitivně působit na dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů. Na základě provedených kontrol je pak předpoklad zlepšení právního vědomí zaměstnavatelů a také jejich zodpovědnosti vůči svým zaměstnancům. Týká se to oblasti pracovních vztahů a podmínek, oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a oblasti zaměstnanosti. Očekává se prohloubení a zefektivnění kontrolní činnosti v rámci celého rezortu MPSV a také zlepšení spolupráce s dalšími kontrolními orgány. K naplnění cíle hlavního úkolu, tj. šetření všech přijatých podnětů ke kontrole, budou využívány i mobilní kanceláře, které umožní operativní provádění kontrolní činnosti včetně poskytování poradenství v terénu.

Zadání úkolu:

Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce se budou zabývat všemi podněty, které obdrží. Každý podnět posoudí podle svého obsahu a závažnosti a rozhodnou, zda bude na základě podnětu provedena kontrola, nebo bude podnět vyřízen jiným způsobem (například formou poradenství, případně postoupením jiným orgánům).

VI. Bezpečnost práce ve stavebnictví

Zdůvodnění:

Staveniště je jedním z nejrizikovějších pracovišť, na kterém se setkáváme s pracovními činnostmi obsahujícími rizika z mnoha odvětví. K tomu přispívá i velká rozmanitost zhotovitelů staveb. V posledních letech dochází k nejvyššímu počtu smrtelných pracovních úrazů a úrazů vyžadujících hospitalizaci delší než 5 dnů při pracích ve výškách, při kterých je zdrojem úrazu pád z výšky, nebo do hloubky, propadnutí střešní krytinou nebo sesutí z volného okraje. Smrtelné pracovní úrazy při pádu z výšky představují až 60 % všech smrtelných pracovních úrazů ve stavebnictví. Na druhém místě ve stavebnictví vykazují nejvyšší úrazovost zemní práce (práce v nezajištěných výkopech) a vysokou úrazovost vyazuje manipulace s materiálem na staveništi i montážní práce (práce prováděné v rozporu s bezpečnostními požadavky). Úkol bude zaměřen průřezově na všechny činnosti na staveništi.

Cíl úkolu:

Hlavním cílem tohoto úkolu je kontrolou dodržování povinností vyplývajících z právních a jiných předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništích se zaměřením na bezpečný způsob provádění práce působit na celkové snížení počtu pracovních úrazů na staveništích.

Zadání úkolu:

Kontroly budou zaměřeny zvláště na zajišťování bezpečnosti práce při pracích ve výškách, při zemních pracích, při manipulaci s materiálem na staveništi a při montážních pracích, včetně všech ostatních souvisejících činností.

Kontroly budou provedeny u:

1. malých a středních subjektů, zejména pak u subjektů, kde byly při minulých kontrolách zjištěny nedostatky,
2. subjektů se zvýšenou úrazovostí,
3. hlavních dodavatelů a dalších významných dodavatelských subjektů velkých investičních celků nebo u subjektů vybraných na základě zaslaných oznámení o zahájení prací s přihlédnutím k pracím a činnostem se zvýšeným ohrožením života a zdraví, které na staveništi budou prováděny,
4. subjektů, u kterých nebyla kontrola dlouhodobě provedena.

VII. Bezpečnost práce při provozu kamionové nákladní přepravy

Zdůvodnění:

Současný úkol bude zaměřen především na kamionovou nákladní přepravu a naváže na úkol, který byl realizován v roce 2007. Předmětem kontrolní činnosti bude dodržování pracovního režimu řidičů, neboť v této oblasti je nejvíce podnětů na porušování předpisů, dále pak systém obecné prevence, tzn. organizování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímání opatření k předcházení rizikům, seznamování zaměstnanců s předpisy k zajištění bezpečnosti práce pro konkrétní pracovní pozice i pracovní činnosti prováděné bezprostředně na jejich pracovišti, dodržování pokynů výrobců vozidel uvedených v návodech k obsluze a údržbě, ověřování odborné a zdravotní způsobilosti zaměstnanců.

Cíl úkolu:

Tento hlavní úkol má za cíl ověřit, jak se změnila situace v BOZP oproti roku 2007, kdy probíhala kontrola stejného zaměření.

Zadání úkolu:

Kontroly budou provedeny u subjektů provozujících silniční dopravu ve vnitrostátní i mezinárodní nákladní dopravě. Do seznamu vybraných kontrolovaných subjektů zařadit subjekty, kde:

- doposud nebyla provedena inspekční činnost,
- zaměstnavatel vykazuje nepříznivý vývoj pracovní úrazovosti,
- na zaměstnavatele-dopravce byl často podáván podnět pro porušování nároků zaměstnanců,
- již byla kontrola provedena před 4 lety a dříve.

VIII. Kontrola systému BOZP a pracovních podmínek v malých a středních podnicích a v dalších vybraných podnicích s počtem zaměstnanců 250 a více

Zdůvodnění:

Převážná většina podnikatelských subjektů v České republice spadá z hlediska počtu zaměstnanců do kategorie malých a středních podniků. Každý rok nově vznikají další podniky. Z hlediska prevence je důležité, aby kontrola u nově vzniklých podniků proběhla co nejdříve po zahájení jejich činnosti. Z hlediska prevence je však také žádoucí, aby kontroly byly provedeny i u podniků s větším počtem zaměstnanců (nad 249 - velkých podniků). Kontroly jsou směřovány do těch oborů ekonomických činností, kde lze předpokládat vyšší potencionální ohrožení osob a kde je nutné zaměstnavatele vést k dlouhodobé péči o zajišťování oblasti bezpečnosti práce, vytváření vhodných pracovních podmínek a požadovaných pracovně právních vztahů. Jedná se hlavně o činnosti, u kterých dlouhodobě dochází k velkému počtu pracovních úrazů, nemocí z povolání a havárií. Dále pak u podniků, na které Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce obdržely opakovaně podněty pro neplnění povinností vyplývajících ze závazných předpisů pro oblast bezpečnosti práce a u podniků, u kterých došlo ke vzniku smrtelných pracovních úrazů nebo úrazů vyžadujících hospitalizaci delší než 5 dní.

Cíl úkolu:

Cílem tohoto hlavního úkolu je preventivní působení u problémových podniků a u nově vzniklých podniků, u nichž doposud nebyla provedena kontrola zaměřená na oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Vyvodit potřebný tlak na vedení kontrolovaných podniků k dodržování bezpečnostních předpisů, a tím vytvořit předpoklady k minimalizaci pracovní úrazovosti.

Zadání úkolu:

Oblastní inspektoráty práce vyberou ke kontrolám přednostně podnikající subjekty v kategoriích od 1 do 249 zaměstnanců, v objektivních případech také s počtem zaměstnanců vyšším, činných zejména v oborech:

- výroba nábytku,
- výroba potravin a nápojů,
- textilní průmysl,
- výroba papíru a výrobků z papíru,
- výroba chemických látek a přípravků,
- výroba pryžových a plastových výrobků,
- výroba skla a skleněných výrobků,
- výroba ostatních nekovových minerálních výrobků,
- výroba železa, oceli, feroslitin, plochých výrobků a tváření za tepla,
- slévárství,
- strojírenský průmysl.

Ke kontrolám budou přednostně vybírány podnikající subjekty, u kterých:

- nebyla ještě provedena plánovaná kontrola nebo uplynulo více jak 5 let od poslední kontroly,
- je nepříznivý vývoj pracovní úrazovosti,
- jsou opakované podněty na neplnění povinností v oblasti BOZP,
- byly při předešlé kontrole zjištěny závažné nedostatky.

Další obory ekonomických činností budou zařazeny s ohledem na stav a vývoj BOZP. Do plnění úkolu nebudou zařazovány subjekty podnikající ve stavebnictví, zemědělství, školství a dalších oborech, pokud mají samostatný úkol.

IX. Kontrola systému opatření souvisejících s ochranou osob a zaměstnanců před úrazem elektrickým proudem

Zdůvodnění:

Vzhledem ke svému rozšíření a používání nabývají elektrická zařízení s běžnými napětími charakter téměř všeobecných technických zařízení a u uživatelů dochází ke snížení respektu k nim. U vyšších výkonů a napěťových úrovní jsou nehodové události a úrazy většinou spojeny se závažnými následky. Z přehledů pracovní úrazovosti v souvislosti s elektrickými zařízeními vyplývá, že nejčastěji uváděnými příčinami je nedostatek osobních předpokladů spolu s používáním nebezpečných pracovních postupů nebo způsobů práce a špatně nebo nedostatečně odhadnutým rizikem. Dalšími objektivními příčinami jsou nesprávná organizace práce, nedostatek potřebné kvalifikace a nepoužívání předepsaných bezpečnostních opatření.

Cíl úkolu:

Cílem úkolu je kontrola plnění povinností zaměstnavatele vyhledávat, vyhodnocovat rizika a přijímat opatření jako součást prevence rizik z hlediska bezpečnosti práce u elektrických zařízení, organizovat práci, stanovovat a zavádět pracovní postupy, seznamovat s nimi zaměstnance a kontrolovat jejich dodržování. Ověřit u zaměstnavatelů, zda a jakým způsobem jsou řešena bezpečnostní opatření, pracovní postupy pro činnosti na elektrických zařízeních.

Zadání úkolu:

Ke kontrolám budou vybrány subjekty, které se zabývají provozem, údržbou, opravami, kontrolami a revizemi elektrických zařízení. Do úkolu nebudou zahrnuty podnikající subjekty neodpovídající výběrovým kritériím pro úkol.

X. Dodržování předpisů při provozu tlakových nádob stabilních s rizikem výbuchu expandující vodní páry

Zdůvodnění:

Do skupiny zdrojů rizika s nejzávažnějšími následky patří energie akumulovaná ve stlačené páře nebo vodě na bodu varu při přetlaku přesahujícím 0,07 MPa. Energie, která je obsažená ve stlačené páře nebo vodě na mezi sytosti, má své využití v některých průmyslových odvětvích, a to vedle chemického a textilního průmyslu i ve velmi dynamicky se rozvíjejícím automobilovém průmyslu včetně odvětví, které s automobilovým průmyslem výrobně úzce souvisejí. Tlakové nádoby se ojediněle vyskytují i v dalších odvětvích jako je textilní průmysl, výroba polystyrenu, gumárenský průmysl, zdravotnictví, potravinářský průmysl, teplárenství a další. Tato potřeba využívání akumulované energie páry a vody pod tlakem, zejména pro technologické účely s sebou bohužel nese i poměrně vysoké riziko. Jejich fyzikální vlastnosti mohou v případě nehody ohrozit okolí do značných vzdáleností. Nejkomplexnějším fyzikálním projevem v rámci scénářů rozvoje a důsledků takovýchto havárií je tzv. efekt BLEVE - výbuch expandujících par vroucí kapaliny. Patří do kategorie fyzikálních výbuchů a patří svými následky mezi nejvíce obávané rozvoje nehod tlakových nádob. V ČR došlo v nedávné době ke dvěma haváriím tlakových akumulátorů páry, kde nad vodou na mezi sytosti je stlačená sytá pára (jejich následkem byl v prvním případě jeden smrtelný a jeden závažný úraz, včetně zničení objektu prádelny; v druhém případě 17 pracovních úrazů - 2 smrtelné, 2 závažné a 13 ostatních pracovních úrazů a devastaci budov). Tím došlo k praktickému potvrzení závažnosti následků včetně značného poškození budov a smrtelných úrazů.

Cíl úkolu:

Kontrola bude vycházet ze zkušeností při šetření výše uvedených událostí. Bude zaměřena na správnost vypracování technické dokumentace nádob, provozování v souladu s touto dokumentací, zda bezpečnostní výstroj je v souladu s platnými předpisy. Zejména v případech, když není na nádobě osazen tlakoměr a pojistné zařízení (je pouze na zdroji), bude zjišťováno, zda skutečně je vyloučeno za všech okolností i náhodných podmínek, že nemůže dojít v nádobě ke zvýšení přetlaku. U nádob provozovaných při cyklickém zatížení přetlakem (ČSN 690010-4.20) bude kontrolováno, jak je prováděna evidence těchto cyklů a zda není překračován počet cyklů stanovených výpočtem pro nízkocyklovou únavu materiálu části nádob. Dále budou kontroly zaměřeny na to, jak jsou prováděny revize a zkoušky dle plánu revizí, na plnění povinností odpovědného pracovníka za provoz nádob, na odstraňování zjištěných nedostatků, na odbornou způsobilost při údržbě, opravách a obsluze a na dodržování povinností obsluhy a její zdravotní způsobilost.

Zadání úkolu:

V návaznosti na uvedené události bude provedena kontrola tlakových nádob stabilních, jako jsou akumulátory páry, parní autoklávy, velkoobjemové vyvíječe páry, středotlaké napájecí nádrže a podobně tak, aby se snížil počet rizikových faktorů při provozu těchto zařízení. Dále budou provedeny kontroly na vyhrazené tlakové zařízení dle znalostí a zkušeností inspektorů s odborným zaměřením na vyhrazené tlakové zařízení u subjektů, kde jsou provozována tato zařízení a tam kde nebyla prováděna kontrola v roce 2011.

XI. Bezpečnost práce při provozu jevištních technologických zařízení a zdvihacích plošin pro osoby s omezenou pohyblivostí v divadlech a ve veřejně přístupných budovách

Zdůvodnění:

Celostátně prováděná kontrola daného tématu byla provedena naposledy ve větší míře v roce 2001. Nutnost věnovat této problematice mimořádnou pozornost vyplývá ze stále vznikajících poruch při provozu těchto zařízení s přihlédnutím k rizikům ohrožení i občanské veřejnosti; dále na základě řady podnětů od občanů i zaměstnanců. Objekty divadel a kulturních zařízení provozujících např. kladkostroje, zdvihací zařízení na kulisy, nákladní výtahy, propadliště apod. prošly v minulých letech řadou změn ve vlastnických poměrech a lze tedy předpokládat, že se tyto změny negativně projeví na úrovni péče o bezpečnost práce zaměstnanců a na technickém stavu zařízení. Pozornost je nutno věnovat mimo jiné i revizním technikům zdvihacích zařízení.

Cíl úkolu:

Hlavním cílem je ověřit, jak právnické a podnikající fyzické osoby plní stanovené povinnosti zaměstnavatele pro zajišťování bezpečnosti práce. V případě zdvihacích plošin pro osoby s omezenou pohyblivostí omezit jejich ohrožení, ale také ohrožení příslušného doprovodu při možném kontaktu s těmito zařízeními. Při provozu jevištních technologických zařízení zajistit bezpečný způsob používání zařízení, který by vedl ke snížení rizika vzniků pracovních úrazů.

Zadání úkolu:

Kontrola bude zaměřená na divadla, dále kulturní zařízení s jevištní technologií a na plošiny určené pro osoby s omezenou pohyblivostí např. zdravotnická zařízení, pošty, nádraží apod.

XII. Kontrola plnění úkolů zadavatele stavby a koordinátora BOZP na staveništi

Zdůvodnění:

Úkolem je ověřit, zda zadavatelé staveb a koordinátoři BOZP na staveništi dodržují povinnosti uložené jim zvláště zákonem č. 309/2006 Sb., a tím působí na snižování pracovní úrazovosti způsobené nedostatečnou informovaností jednotlivých zhotovitelů o možných rizicích a úkonech prováděných jednotlivými zaměstnanci pro bezpečný výkon práce.

Cíl úkolu:

Hlavní úkol má za cíl vyžadovat plnění povinností zadavatele stavby a koordinátora BOZP na staveništi, a tím prosazovat zvyšování úrovně bezpečnosti práce na stavbách a kontrolovat, zda zadavatelé stavby plní podmínky dané zákonem č. 309/2006 Sb. a zda koordinátoři pracují v souladu s předpisy, zejména se zákonem č. 309/2006 Sb. a nařízením vlády č. 591/2006 Sb.

Zadání úkolu:

Kontroly budou zaměřeny na plnění povinností zadavatelů staveb a koordinátorů BOZP na staveništi, kde působí současně zaměstnanci více než jednoho zhotovitele, dále v případech, kdy celková předpokládaná doba trvání prací a činností přesáhne dobu určenou v § 15 zákona č. 309/2006 Sb. a na stavbách, kde budou vykonávány práce a činnosti vystavující fyzickou osobu zvýšenému ohrožení života nebo poškození zdraví.

XIII. Kontrola zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve školách a školských zařízeních zřízených pro praktické vyučování

Zdůvodnění:

Na základě poměrně velkého počtu zjištěných nedostatků z kontrol hlavního úkolu, který byl v loňském roce zaměřen na systém BOZP u škol a školských zařízení se zaměřením na praktickou výuku, je žádoucí provádět i nadále kontrolu zajišťování bezpečnosti praktického vyučování a stavu technických zařízení nejen ve středních školách, učilištích, soukromých školách, ale i zařízeních zřízených pro praktické vyučování a nově také u základních škol. Dalším z důvodů je zvyšující se počet závažných a ostatních pracovních úrazů zaměstnanců, neznalost rizik, nedostatečná úrazová prevence a také nevhodné pracovní postupy spojené s mnohdy zastaralým strojním vybavením.

Cíl úkolu:

Hlavním cílem tohoto úkolu je zvýšit prevenci a dodržování bezpečnostních předpisů. Zlepšení znalostí předpisů BOZP u pedagogů a zvýšení úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je předpokladem k postupnému snížení úrazovosti, a to jak pracovních úrazů zaměstnanců, tak i školních úrazů dětí, žáků a studentů ve všech sférách výuky škol a školských zařízeních zřízených pro praktické vyučování.

Zadání úkolu:

Bude provedena kontrola u škol nebo školských zařízení zřízených pro praktické vyučování.

XIV. Kontrola systému BOZP v zemědělství se zaměřením na živočišnou výrobu

Zdůvodnění:

Činnosti v zemědělství, především v živočišné výrobě, jsou svým charakterem specifické a patří stále mezi rizikové obory činnosti. Z důvodu toho, že pracovní úrazovost v zemědělství je dlouhodobě vysoká a velký podíl na vzniku pracovních úrazů má obor živočišná výroba, budou kontroly směřovány do oblastí stanovení pracovních postupů pro chov zvířat, zabezpečení objektů živočišné výroby a bezpečného provozu a používání zařízení.

Cíl úkolu:

Hlavním cílem úkolu je u subjektů zabývajících se zemědělskou výrobou se zaměřením na živočišnou výrobu prověřit, zda zaměstnavatelé vytvářejí bezpečné a zdravé neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodné organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímají opatření k předcházení rizikům. Cílem úkolu je dále minimalizace rizik pracovních procesů v živočišné výrobě s ohledem na nově uplatňované technologie v chovu zvířat.

Zadání úkolu:

Ke kontrolám budou přednostně vybírány subjekty, u kterých nebyla ještě provedena kontrola, nebo od poslední kontroly uplynulo více jak 5 let a kde je nepříznivý vývoj ukazatelů pracovní úrazovosti.

XV. Dodržování bezpečnosti práce osobami samostatně výdělečně činnými a zaměstnavateli při práci v lese

Zdůvodnění:

Vyšší četnost smrtelných pracovních úrazů a úrazů s hospitalizací delší jak 5 dnů v oblasti lesnictví vyžaduje zvýšenou kontrolní činnost na dodržování právních a ostatních předpisů k zajištění BOZP. Úkol je zaměřen jak na systém prevence používaných technických zařízení (např.: motorové řetězové pily, dopravní prostředky aj.), tak na kontrolu pracovišť (OOPP; vybavenost pracovišť, včetně nezbytných pracovních pomůcek; dodržování pracovních postupů, aj.). Na základě negativního zjištění v průběhu Kampaně v roce 2011, zejména v oblasti bezpečných pracovních postupů, je úkol zaměřen na dodržování BOZP při těžbě, soustředování, manipulaci, skladování a odvozu vytěženého dříví.

Cíl úkolu:

Cílem úkolu je vyvodit jednak potřebný tlak na vedení kontrolovaných subjektů k dodržování bezpečnostních předpisů, a tím vytvořit předpoklady k minimalizaci pracovní úrazovosti při práci v lese, jednak zvýšit preventivní působení na BOZP, zejména při manuální těžbě dřeva.

Zadání úkolu:

Kontroly budou probíhat plošně jak u osob samostatně výdělečně činných, tak i u velkých subjektů, kteří se podílí na těžbě dřeva.

XVI. Integrovaná inspekce podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií

Zdůvodnění:

Společná pravidelná inspekce je zařazena do hlavních úkolů na základě požadavků zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, způsobených vybranými nebezpečnými látkami. Kontroly vybraných provozovatelů zařízení jsou prováděny v určených termínech podle schváleného plánu kontrol.

Cíl úkolu:

Integrovaná inspekce má za cíl provést společnou kontrolu podle plánu integrované inspekce zpracovaného České inspekce životního prostředí.

Zadání úkolu:

Kontrola bude provedena u vybraných subjektů podle zpracovaného harmonogramu s České inspekce životního prostředí.

XVII. Program „Bezpečný podnik“

Zdůvodnění:

Zařazení programu „Bezpečný podnik“ do kontrolních akcí vychází z Národní politiky BOZP, která v rámci osvětové činnosti stanoví mimo jiné požadavek na zavedení systému řízení BOZP u podnikajících subjektů, k jehož realizaci by měly napomoci programy a příručky s návodem k zavedení systému řízení BOZP.

Cíl úkolu:

Program „Bezpečný podnik“ má za cíl především zvýšit úroveň řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a ochrany životního prostředí u podnikajících subjektů a vytvořit podmínky pro zavedení komplexního a efektivního systému řízení BOZP. V souladu s tím trvale zvyšovat úroveň kultury práce a pracovní pohody. Z hlediska prevence je cílem programu „Bezpečný podnik“ vytvoření podmínek pro předcházení vzniku mimořádných událostí (úrazů, havárií) a dosažení změny v přístupu managementu k řízení podnikajícího subjektu v tom smyslu, aby mimořádným událostem předcházel především preventivními opatřeními.

Zadání úkolu:

Prověřování plnění požadavků programu „Bezpečný podnik“ je jako průběžný úkol prováděno na základě žádosti o ověření shody systému řízení BOZP, zavedeného v podnikajícím subjektu v souladu s programem „Bezpečný podnik“.